

یادکردی از نقش افضل‌ی پور و بانو صبا؛ خدایش خیر دهد آنکه این عمارت کرد

گروه فرهنگ‌و هنر: مراسم هفدهمین دوره جایزه افضل‌ی پور که دیروز سه‌شنبه برگزار شد، به دلیل کثرت برنامه‌ها قدری طولانی شده بود که نوبت به سخنرانی سیدعلی میرافضلی شاعر و پژوهشگر و برگزیده جایزه هنری و ادبی صبا رسید.

وی به دلیل این‌که جمعیت حاضر احتمالاً خسته است، موقع سخنرانی از قرائت متنی که در ستایش از نقش مهندس افضل‌ی پور و بانو فاخره صفا در تاسیس دانشگاه نوشته بود، صرف‌نظر کرد. اما پس از مراسم، این یادداشت ارزشمند را جهت انتشار با مهر و لطف در اختیار پایگاه خبری فردای کرمان و هفته‌نامه استقامت گذاشت.

در ادامه این یادداشت را می‌خوانید:
اگر از مجموعه رباعیات اوحدالدین کرمانی بگذریم، اولین دیوان یک شاعر کرمانی که به دست ما رسیده، کلیات اشعار خواجه کرمانی با حدود سی‌هزار بیت شعر در همه قالب‌های رایج شعری اعم از قصیده، غزل، مثنوی، رباعی، قطعه، ترکیب و ترجیع و مستط است. یعنی ما اگر همه سرمایه موجود شعر اقلیم پهناور کرمان را از اواخر قرن ششم تا اواسط قرن هشتم هجری حساب کنیم، از لحاظ حجم و اهمیت، به اندازه یکی از دو دیوان خواجه یا حتی یکی از مثنویات او نخواهد بود.

اوحدکرمانی، گوینده برخی از رباعیات مهم تاریخ شعر عرفانی است. اما مجموعه رباعیاتی که به نام او تدوین شده، گردآورده مریدان اوست و تعداد زیادی از آن‌ها، سروده شاعران دیگر است و رباعی سرگردان به شمار می‌آید. مهم‌تر از همه این است که اوحد، در نوجوانی کرمان را ترک کرد و بالندگی و بلندآوازی او در بغداد و آناتولی بود و کرمان، نقش زیادی در پرورش او نداشت و مکتب عرفانی او نیز با تأخیر به کرمان رسید و آن حرکتی که در آناتولی به وجود آورد، در زادگاه خودش اتفاق نیفتاد.

از شاعران قرن هفتم از قبیل: طایان بی، شرف‌الدین مقلب، حسن شهرویه و افضل‌الدین کرمانی، چیزی جز ابیات پراکنده به دست ما نرسیده است. همه این‌ها، شاعرانی قوی‌دست و پرمایه بودند، ولی دیوانی از آن‌ها باقی نمانده است و جریانی پدید نیاموردند. ظهور خواجه در شعر اقلیم کرمان، علاوه بر آن‌که محصول نبوغ فردی و تربیت خانوادگی‌اش بوده، به گمان من، علت ویژه‌ای داشته که باید آن را وجود نهادهای قدرتمند فرهنگی و آموزشی دانست. هم‌زمان با خواجه، ما دیوان عماد فقیه کرمانی و میر کرمانی را

هاشمی‌نژاد پژوهشگر حوزه فرهنگ‌و هنر مطرح کرد؛ استاد اخوین جریانی جدید در خوشنویسی ایجاد کرد

گروه فرهنگ‌و هنر: جایزه ادب و هنر صبا، از مجموعه جوایز زنده‌یاد مهندس علیرضا افضل‌ی پور بنیانگذار دانشگاه در کرمان، امسال به استاد عباس اخوین چهره نامدار هنر خوشنویسی ایران اهدا شد. این جایزه ارزشمند که به نام روانشاد بانو فاخره صبا نام‌گذاری شده، اکنون به هفتمین دوره رسیده است.

در مراسم هفدهمین دوره از جایزه افضل‌ی پور که ششم آذرماه در دانشگاه باهنر کرمان برگزار شد، استاد علیرضا هاشمی‌نژاد، مدرس دانشگاه و پژوهشگر مطرح حوزه فرهنگ و خوشنویسی ایران که زمانی از شاگردان استاد اخوین بوده، با اشاره به جایگاه استاد اخوین در تاریخ خوشنویسی معاصر و ایران گفت که این استاد معاصر با زنده‌کردن مکتب میرعماد در زمانه‌ای که اکثر خوشنویسان پیرو مکتب میرزافا کله‌ر بودند، توانست تحول بزرگی در خوشنویسی ایران ایجاد کند.

به گزارش استقامت، هاشمی‌نژاد طی سخنانی بیان کرد: «پیدایش خط نستعلیق به قرن هشتم برمی‌گردد و تحولاتی که تا قرن دهم در این حوزه خوشنویسی رخ می‌دهد، تبلور واقعی فرهنگ ایرانی در هنر خوشنویسی است.»
وی ادامه داد: «تکامل خط نستعلیق در اواخر قرن دهم و اوایل قرن یازدهم، با شخصیتی به نام میرعماد همراه می‌شود که این دوره اوج خوشنویسی ایرانی در همه اقلام خوشنویسی و به‌ویژه خط نستعلیق است.»

این پژوهشگر فرهنگ‌و هنر افزود: «با توجه به وقایعی که مخصوصاً در قرن دوازدهم رخ می‌دهد، خط نستعلیق یک دوره افول را تجربه می‌کند تا اوایل دوره قاجار که نوبت به سلطنت فتحعلیشاه می‌رسد.»

وی توضیح داد: «هرچند فتحعلیشاه از نظر سیاسی و اجتماعی خیلی مورد پسند ما نیست اما شخصیت مهمی در حوزه هنر است و بانی تحولاتی‌ست که پس از این دوره افول در هنر ایرانی شاهد هستیم.»
هاشمی‌نژاد یادآور شد: «سفارش فتحعلیشاه به خوشنویس مهمی مانند عباس نوری سبب احیای خوشنویسی ایرانی در دوره قاجار می‌شود و تقریباً تا دوره ناصرالدین شاه دوره باشکوهی را تجربه می‌کند.»

وی بیان کرد: «پس از انقلاب مشروطه با اتفاقی که در فرهنگ و اجتماع ایرانی می‌افتد، همه هنرهای سنتی به نوعی دچار یک افول عجیب می‌شوند و در واقع کلان‌روایت هنر سنتی در ایران پایان می‌یابد که در این ماجرا بیشترین لطمه را خوشنویسی و نگارگری ایرانی تحمل می‌کند.»
پژوهشگر حوزه فرهنگ و هنر افزود: «پیدایش صنعت چاپ پایان دوره نستعلیق‌های فاخری است که با هزینه‌های کلان دربار تهیه می‌شد.»

وی ادامه داد: «با افول خوشنویسی هویت آن تغییر می‌کند و کاربرد خوشنویسی منحصر به حوزه صنعت چاپ و دیوان‌اداری می‌شود.»
هاشمی‌نژاد با اشاره به احیای هنرهای یاد رفته در دوران پهلوی اول با پیدایش

مهندس مهدی ایرانی کرمانی: مهدی آگاه توسعه را در رقابت می‌دانست

گفت: «بزرگترین سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در استان کرمان بدون استفاده از رانت، سیمان ممتازان است و این کارخانه با محوریت آقای مهدی آگاه و با اعتبار او راه‌اندازی شد و قاطعانه می‌گویم که بدون شخصیت محوری آقای آگاه این سرمایه‌گذاری تحقق نمی‌شد.»

وی با بیان این‌که سالانه بیش از ۲۰۰۰ تن مغز سبز بدون مشکل آفات‌توکسین یا باقیمانده سموم از ایران صادر می‌شود، یادآور شد: «این کاری‌ست که مهدی آگاه راه انداخت، خودش تبدیل به بزرگترین صادرکننده شد و دیگران را هم تشویق می‌کرد که به این کار مبادرت ورزند، زیرا توسعه را در رقابت می‌دانست.»

این فعال اقتصادی و فرهنگی تاکید کرد: «تجارت مغز سبز پسته در حال حاضر سالانه بیش از ۳۰ میلیون دلار برای کشور درآمد دارد.»
وی ادامه داد: «شرکت آپارا بزرگترین شرکت پمپ‌ساز ژاپنی، ایتالیایی جهان است که مهدی آگاه ۵۰ درصد سهام این شرکت را در ایران تصاحب کرد و به اعتبار ایشان، دیگران هم مشارکت کردند و در حال حاضر زیرمجموعه آن، کارخانجاتی است که در ایران پمپ‌سازی می‌کنند.»

ایرانی با بیان این‌که مهدی آگاه بنیانگذار انجمن ملی پسته ایران و بنیانگذار اندیشکده تدبیر آب ایران بود، یادآور شد: «مهدی آگاه از خرید و فروش ارز و طلا پرهیز می‌کرد و بر این باور بود که تجارتي که خیرش به دیگران نرسد، یعنی کار نیافریند، برکتی ندارد.»

وی خاطرنشان کرد: «او کارآفرین بزرگی بود اما به گمان من وجه مشخصه او آموزگار بودن است، مرحوم آگاه شیفته یاد دادن بود و دوست داشت که آموخته‌هایش را به دیگران منتقل کند.»

این فعال اقتصادی افزود: «آگاه دغدغه‌های متعددی داشت از جمله آن‌ها نبود تدبیر و عقلایت در استحصال آب‌های زیرزمینی بود.»
وی گفت: «او هرچند همیشه به فرودستان فکر می‌کرد و از بدل مال دریغ نمی‌کرد اما همواره فریاد می‌زد که یارانه‌های انرژی غیرعقلایی و مخرب هستند زیرا نه کار می‌آفرینند، نه ثروت تولید می‌کنند و نه رفاه به همراه دارند.»

ایرانی در پایان با تاکید بر اینکه مهدی آگاه کارآفرین بزرگی بود، خاطرنشان کرد: «چا داشت اتاق ایران یا انجمن ملی پسته یا اندیشکده تدبیر آب که بنیانگذار اغلب آن‌ها مهدی آگاه بود، مراسم بزرگداشتی برای این الگو و سرمایه اجتماعی برگزار می‌کردند؛ البته او یک الگو، دانشمند و آموزگار بود و چه خوب که دانشگاه به تکریم و بزرگداشت این آموزگار دانا اقدام کرده است.»

گروه اقتصاد: هفتمین دوره جایزه کارآفرین برتر استان کرمان، از مجموع جوایز افضل‌ی پور روز سه‌شنبه ششم آذرماه، در مراسم هفدهمین دوره جایزه افضل‌ی پور به زنده‌یاد مهدی آگاه اهدا شد.

مرحوم مهدی آگاه از بنیانگذاران انجمن پسته و یکی از تولیدکنندگان و صادرکنندگان شاخص پسته ایران، ششم اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ درگذشت او یک کارآفرین سخت‌کوش و یک تاجر و تولیدکننده پسته بود. آگاه همچنین در عرصه اقتصاد یک صاحب‌نظر محسوب می‌شد. او به مسائل اجتماعی نیز با حساسیت توجه داشت و در زمره نیکوکاران بود. آگاه که پسته‌کار و از پایه‌گذاران

صنعت پسته در کرمان بود، برای بقای ایران با تاکید بر بحران آب، در زمینه ممانعت از اتلاف منابع آب کشاورزی اقدامات بسیاری انجام داد.
مهندس مهدی ایرانی کرمانی در مراسم اهدای جایزه کارآفرین برتر استان کرمان درباره این کارآفرین کرمانی گفت: «مهدی آگاه در سال ۱۳۲۲ به دنیا آمد و تحصیلات دبستان و دبیرستان را در کرمان گذراند و دو سال آخر دبیرستان به تهران رفت و در دبیرستان البرز تحصیلات خود را به پایان برد.»

وی افزود: «آگاه سپس به انگلستان رفت و ریاضیات خواند. او فوق‌العاده باهوش و کنجکاو بود و در طول تحصیل متوجه همسانی و شباهت برخی واژه‌های فارسی با واژه‌های اروپایی شد و مدتی زبان فرانسه و آلمانی را آموخت و به زبان‌شناسی تطبیقی و زبان‌های باستانی ایران علاقه‌مند شد و زبان پهلوی، فارسی میانه، را فرا گرفت.»

ایرانی ادامه داد: «مهدی آگاه در اوایل دهه ۵۰ به ایران بازگشت و در دانشگاه آریامهر سابق و شریف فعلی به تدریس منطق ریاضی پرداخت. او پس از چندی برای حل مسائل پیچیده به دفتر مرکزی سیمان کرمان پیوست که از جمله آن مسائل، حمل یک کوره ۸۰ تنی از خرمشهر به کرمان بدون استفاده از جاده‌های کشور بود زیرا پل‌های جاده‌ها اجازه حمل چنین کاری را نمی‌دادند.»

این فعال اقتصادی با اشاره به ازدواج آگاه با خانم منیژه شهریاری بیان کرد: «حاصل این ازدواج چهار فرزند است که تحصیل‌کرده دانشگاه‌های مهم ایران و جهان هستند و البته از کنشگران اقتصادی نیز هستند.»

وی در ادامه با اشاره به چند مصداق از کارآفرینی مهدی آگاه، توضیح داد: «او در ۱۳۵۶ مسئولیت اداره باغات پسته نزدیک به ۱۵۰۰ هکتاری خانوادگی را به عهده گرفت و آن‌ها را به نزدیک ۲۰۰۰ هکتار رساند در حالی که ۸۰۰ کارگر در این باغ‌ها مشغول به کار بودند.» ایرانی